

Granskningsutlåtande för Kulturmiljöprogram Tidaholms kommun, Västra Götalands län

Granskningsförfarande

Under 2017-2020 har miljö- och byggnadsförvaltningen (numera samhällsbyggnadsförvaltningen) i samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen arbetat fram ett förslag till Kulturmiljöprogram för Tidaholms kommun.

Kulturmiljöprogrammet är ett samfinansierat projekt mellan Tidaholms kommun och Länsstyrelsen västra Götaland.

Samråd hölls under våren 2019. Efter samrådet gjordes mindre redaktionella ändringar samt justering av en gränsdragning för en kulturmiljö. Efter samrådet skapades även en bilaga till kulturmiljöprogrammet, kallat "Klimatrelaterade risker och hot för kulturmiljöer – Tillägg till kulturmiljöprogram för Tidaholms kommun". Tillägget behandlar översvämningsrelaterade risker och kopplar till de kulturmiljöer som berörs av detta idag. Tillägget är utformat som en separat utredning och är tänkt att kunna uppdateras fristående.

Den 2020-02-19 till och med 2020-03-29 fanns reviderade handlingar inklusive tillägg tillgängliga för granskning.

Granskningen annonserades i lokaltidningen Västgötabladet, på kommunens anslagstavla, kommunens facebook-konto och på hemsidan www.tidaholm.se. Granskningshandlingarna har skickats via e-post till myndigheter och organisationer samt per post till de som lämnat synpunkter under samrådet. Handlingarna har under granskningstiden funnits tillgängliga på stadshuset i Tidaholm, samt på kommunens hemsida.

Under granskningstiden inkom totalt 4 yttranden, varav tre av yttrandena var utan erinran. Nedanstående yttranden är utdrag, sammanfattningar eller hela yttrandena. Samtliga inkomna yttranden finns i sin helhet att tillgå på Tidaholms kommun.

Sammanfattning om ändringar efter inkomna synpunkter:

Tillägg

- .

Karta och övergripande redigeringar

- .

Redaktionella ändringar och kompletteringar

- Avsnittet om Ettak kompletteras med information om befintligt Natura 2000-område.

1. Kommunala förvaltningar och organisationer

2020-04-14 Kultur- och fritidsnämnden

Utan erinran.

2. Statliga och regionala myndigheter

2020-03-04 Lantmäteriet

Avstår att lämna yttrande.

2020-03-23 Västtrafik

Västtrafik har tagit del av granskningshandlingen för det förslag till kulturmiljöprogram som Tidaholms kommun har upprättat.

Västtrafik har inga ytterligare synpunkter på kulturmiljöprogrammet..

2020-03-27 Länsstyrelsen Västra Götalands Län

Övergripande synpunkter

Som meddelades i samrådsyttrande daterat 2019-03-15 har Länsstyrelsen ingen formell roll i samråd och granskning av denna typ av planeringsunderlag. Vi kan däremot ge råd och stöd och särskilt hjälpa till med information kring hur riksintressen, fornlämningar och skyddad natur redovisas i handlingarna.

Länsstyrelsens formella hantering görs utifrån ingripandegrunderna i översiktsplan där programmet bör utgöra del och i detaljplaner där det bör ingå som planeringsunderlag.

Länsstyrelsen har tidigare framfört att kulturmiljöprogrammet är mycket välarbetat. Tidaholms kommun har efter samrådet reviderat programmet, delvis efter våra synpunkter. Ni har också – på vår uppmuntran – ta tagit fram ett tillägg till programmet som beskriver klimatrelaterade risker och hot för kulturmiljön. Detta är mycket positivt och kommunen blir först ut i länet med ett sådant underlag. Det är ett mycket bra underlag. Tydligt och med lättlästa kartor. Kopplingen mellan programmet och tillägget i form av informationsrutor i programmet ökar tillgängligheten. Tillägget kan användas som ett bra exempel för andra kommuner.

Under rubrikerna nedan lämnas kompletterande synpunkter utifrån vad vi framförde i samrådet. Vi lämnar även synpunkter och upplysningar kopplade till det nya tillägget för klimatrelaterade risker och hot för kulturmiljön.

Skyddad natur

Efter samrådet har en informationsruta om att Ettaks strömmar är naturreservat lagts till. Här måste också framgå att största delarna av naturreservatet även är Natura 2000-område, vilket vi har påpekat.

I samrådsredogörelsen framgår att ni har kompletterat med info om att Brokvarns naturreservat utgör Natura 2000-område. I programmets text framgår detta dock inte, vilket är bra. Brokvarn är inte Natura 2000-område. Undertecknad har granskat samrådshandlingen och gett Naturavdelningen och Vattenavdelningen möjlighet att bidra med synpunkter. Ärendetypen ingår inte i Länsstyrelsens formella samrådshantering och beslutas därmed inte.

Åtgärder i vatten

I tillägget om klimatrelaterade risker och hot beskrivs bland annat Brokvarn. För en del råd och riktlinjer som beskrivs nämns att åtgärderna kan kräva en anmälan om vattenverksamhet. Länsstyrelsen vill påminna om att åtgärder också kan kräva dispens från föreskrifterna för naturreservatet, vilket bör framgå.

Beroende på vilken typ av åtgärder och deras omfattning som behövs för att skydda kulturmiljöerna kan det antingen krävas en anmälan eller ansökan om vattenverksamhet.

Vattenverksamheter är generellt tillståndspliktiga enligt 11 kap. miljöbalken. Vissa vattenverksamheter är dock undantagna från tillståndsplikten, vilka framgår av 19 § förordning (1998:1388) om vattenverksamheter. För dessa räcker det med en anmälan till Länsstyrelsen. Mer information om vad som gäller för vattenverksamheter når ni via länken nedan. För rådgivning kontakta enheten för vattenärenden.

<https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/miljo-och-vatten/vattenverksamhet/anmalan-om-vattenverksamhet.html>

Tillägget för klimatrelaterade risker och hot för kulturmiljön

Att kommunen har tagit fram detta underlag och låtit göra de kompletterande karteringarna visar att ni tar frågan på allvar. Underlaget är en tillgång i arbetet med att bedöma risker enligt 3 kap. 5 § 4 p. Plan- och bygglagen.

Dimensioneringarna är bra. Analyserna gäller befintlig bebyggelse och då kan 100 års återkomsttid vara motiverad (Boverket anser man ska använda 200 år – men då för tillkommande bebyggelse).

Tillägget kunde ha varit utförligare avseende riskerna från skyfall. Till stöd för kommunerna har Länsstyrelsen Västra Götaland tagit fram en länstäckande karta över ytavrinning och lågpunkter i länet. Den ger en övergripande bild över rinnvägar vid extrem nederbörd. Genom den kan ev. riskområden identifieras. Karteringen är endast baserad på höjdvärden från Lantmäteriet och har avgränsats till de olika avrinningsområdena.

SMHI har även tagit fram en rapport om extremväder i länet. EXTREMA VÄDERHÄNDELSE I VÄSTRA GÖTALANDS LÄN 1961-2018 visar vilka extrema väderhändelser som inträffat i Västra Götalands län sedan 1961. Nederbörd, temperatur och stormar redovisas. För skyfall finns återkomsttider för varaktigheter mellan 15 minuter och 24 timmar vilket kan fungera som ingångsvärden vid en detaljerad kartering.

Möjligheten att utföra skyddsåtgärder är delvis beroende på vem som äger marken. Tillägget tydliggör för fastighetsägare vad man bör tänka på, vilket är positivt. I områden där större systemskydd krävs (exempelvis i centrala Tidaholm/Vulcanön) kan kommunen behöva planera för skyddsåtgärder i ett större perspektiv än fastighetsnivå. Denna fråga är viktig för kommunen att ha med i det fortsatta arbetet med översiktsplanen. För att undvika indirekt påverkan på kulturvärden bör antikvarisk expertis delta i tidiga stadier av planeringen.

Kommentar:

Avsnittet om Ettak kompletteras med text och teckenförklaring om befintligt Natura 2000-område.

Tidaholms kommun håller under våren 2020 på att ta fram en kommunövertäckande skyfallskartering. Tillägget för klimatrelaterade risker och hot för kulturmiljön är utformat som en fristående utredning. Tanken är att vi kommer uppdatera tillägget med skyfallskarteringen, samt övriga klimatrelaterade utredningar som görs i framtiden. På så sätt kan vi hålla tillägget och även kulturmiljöprogrammet uppdaterad efter de senaste klimatrelaterade riskerna som uppmärksammas.